

ÖZET

Proje Başlığı	Kiraz Üretimi ve Pazarlamasında Rekabet Gücünün Araştırılması: Antalya İli Örneği
Proje No	
Proje Lideri	Betül SAYIN
Proje Yürütücü Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Başlangıç Yılı	2018
Projenin İlgili Olduğu Dönem	2018-2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	15000 TL

Yeni kalkınma anlayışı, her bir kent ve ilçenin ülke içinde ve dünyada hangi bakımlardan öne çıkmasının mümkün olabileceği, gelişime açık alanlarının neler olduğu, istihdam kapasitesinin nasıl artırılacağı gibi bir stratejik bakış açısıyla ele almayı gerektirmektedir. Bu anlayışta; öncelikle her kentin/bölgenin kendi öz yetenekleri belirlenmekte, daha sonra güçlü ve potansiyel yanları dikkate alınarak desteklenmekte ve böylece ulusal ve küresel pazarlarda rekabet üstünlüğü elde edilmeye çalışılmaktadır.

Türkiye, bulunduğu coğrafi konum itibarıyla geçmişten günümüze çeşitli meyve türlerinin yetiştirildiği önemli merkezlerden biri olmuştur. Bu meyve türleri içerisinde yer alan kirazın yetiştiriciliğinde ve ihracatında son yıllarda önemli gelişmeler sağlanmıştır. Başta AB ülkeleri olmak üzere birçok ülkede “Türk Kirazı” tüketilmekte ve yurt dışı pazarı her geçen gün gelişmektedir. Araştırma bölgesi olarak seçilen iller, Türkiye kiraz üretiminin %74’ünü gerçekleştirmektedir. Ancak çeşitli nedenlerle zaman zaman üretim, fiyatlar ve pazarda sorunlar yaşanabilmektedir. Bu durum gerek ülke olarak gerekse bölge ve üreticiler açısından rekabet edebilirliği ve sürdürülebilirliği tehlikeye sokmaktadır. Araştırmanın hedefi; Türkiye’de kiraz sektörünün rekabet edebilirliğini ortaya koymaktır. Rekabet edilebilirliğin ortaya konmasında ticaret ölçüleri (satın alma gücü paritesi, karşılaştırmalı üstünlük göstergeleri, ihracat ve ithalat indeksleri vb.), maliyet-karlılık ölçüleri ve etkinlik ölçüleri kullanılacaktır. Türkiye’de kiraz üretim sektörünün ticaret açısından Dünya ve AB’ye karşı mevcut karşılaştırmalı üstünlüğü (Revealed Comparative Advantage, RCA) pazar payından hareketle hesaplanan ve ülkelerin ticarete uzmanlaşma derecesini gösteren “Balassa İndeksi” kullanılarak ortaya konulacaktır. Maliyet-karlılık ölçülerinde ise üretici maliyetleri, üreticilerin eline geçen fiyatlar, dünya fiyatları ve kirazda önemli rakip ülkelerin üreticilerinin eline geçen fiyat değişkenleri kullanılacaktır. Ayrıca Türkiye kiraz üretimi ve ihracatı için önemli olan illerde kiraz üretiminde yaşanan gelişmeler, üretici anket verilerine dayanılarak değerlendirilecektir. Seçilen illerde kiraz üretimi, karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Son yıllarda yaşanan teknolojik gelişme, mevsimsel iklim değişimi ve ekonomik koşullardaki değişimlerden etkilenme durumları ile kırılganlıkları değerlendirilecektir. Kiraz sektörünü geliştirme olanaklarının belirlenmesi ve sektörün rekabet gücünü artıracak çözümler bulabilmek, plan ve stratejileri ortaya koyabilmek amacıyla SWOT analizinden faydalanılacaktır. Bu kapsamda, pazarlama kanalında yer alan ve faaliyet gösteren üreticiler, araçlar ve ihracatçılarla görüşmeler yapılarak sektörün rekabet gücünü artıracak çözümler önerilecektir.